

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
21 mei 2019

Ons kenmerk
TAZ
/U201900419/
Lbr: 19/039
Telefoon
070-3738393

College voor Arbeidszaken

Bijlage(n)
-

Onderwerp
Oprichting werkgeversvereniging voor gemeentelijke
gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten)

Samenvatting

Met deze ledenbrief informeren wij u over een aantal zaken betreffende de oprichting van de werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten).

Op 18 april 2019 heeft het VNG bestuur besloten een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen op te richten. De aanleiding is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) waarbij ambtenaren op 1 januari 2020 verhuizen van het ambtenarenrecht naar het 'normale' private arbeidsrecht. Door de oprichting van deze werkgeversvereniging kunnen de huidige aangesloten organisaties na de normalisering (Wnra) hun medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden blijven bieden als in de Cao Gemeenten.

De VNG is voor de gemeenten de werkgeversvereniging. De nieuwe werkgeversvereniging is de vereniging voor de gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen met als doel om dezelfde arbeidsvoorwaarden vast te stellen als in de Cao Gemeenten. Door de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren werkt het systeem van aangesloten organisaties bij de VNG niet meer goed onder het private recht dat met ingang van 2020 van toepassing is.

VNG kent ongeveer 170 aangesloten organisaties, veelal gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen. Het betreft onder andere volledig gefuseerde en/of samenwerkende ambtelijke organisaties, maar ook samenwerkingsverbanden van gemeenten op het vlak van sociaal domein, werk en inkomen, sociale dienst, HR, ICT en sociale werkvoorziening. Daarnaast ook omgevingsdiensten en GGD'en.

Aan de leden

Datum
21 mei 2019

Ons kenmerk
TAZ
/U201900419/
Lbr: 19/039
Telefoon
070-3738393

College voor Arbeidszaken

Bijlage(n)
-

Onderwerp

Oprichting werkgeversvereniging voor gemeentelijke
gemeenschappelijke regelingen (niet-gemeenten)

Geacht college en gemeenteraad, bestuur aangesloten organisatie,

Inleiding

Op 1 januari 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking. Met het oog daarop heeft het VNG bestuur op 18 april jl. besloten een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen op te richten.

Van de VNG kunnen alléén gemeenten lid worden. Organisaties die de CAR UWO volgen, niet zijnde gemeenten, kunnen géén lid worden van de VNG. In de ledenbrieven van 27 juli 2018, 3 september 2018 en 22 november 2018 is aangegeven dat deze niet-gemeenten zich bij de genormaliseerde Cao Gemeenten kunnen aansluiten met een zogenaamde aansluitingsovereenkomst bij de VNG.

Door de oprichting van de werkgeversvereniging voor organisaties in de gemeentelijke sector (verder: *niet-gemeenten*) komt het systeem van aansluitingen aan het einde van dit jaar te vervallen. Organisaties die hun medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden willen blijven bieden als in de Cao Gemeenten, kunnen lid worden van de nieuwe werkgeversvereniging.

In deze brief informeren wij u over:

- de oprichting van de nieuwe werkgeversvereniging voor niet-gemeenten;
- de voordelen van de werkgeversvereniging;

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

- wat het betekent voor de huidige CAR UWO en Cao Gemeenten volgers;
- praktische informatie over de werkgeversvereniging, en
- de uitzondering voor Veiligheidsregio's.

Oprichting werkgeversvereniging gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen

Het VNG bestuur heeft besloten een werkgeversvereniging voor gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen op te richten. De VNG is voor zijn leden, de gemeenten, de werkgeversvereniging. De nieuwe werkgeversvereniging is de vereniging voor de gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen met als doel om in een aparte cao dezelfde arbeidsvoorwaarden vast te stellen als in de Cao Gemeenten.

VNG heeft hiertoe besloten omdat door de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren het systeem van aangesloten organisaties bij de VNG niet meer goed werkt onder het private recht dat met ingang van 2020 van toepassing is (zie: *Waarom een werkgeversvereniging*).

Daarnaast is bij de VNG bekend dat veel werkgevers van niet-gemeenten het systeem van de aansluitingsovereenkomst met de Cao Gemeenten suboptimaal vinden. Zij geven de voorkeur aan binding via lidmaatschap of algemeen verbinden verklaring. De VNG heeft in de bijlage van de ledenbrief van 3 september 2018 aangegeven dat de VNG andere mogelijkheden zou verkennen waarmee ook niet-gemeenten directer aan de cao gebonden konden worden.

De afgelopen maanden heeft die verkenning plaatsgevonden met als uitkomst dat het verstandig is om voor niet-gemeenten een aparte werkgeversvereniging op te richten met een aparte cao die inhoudelijke identiek is aan de Cao Gemeenten.

De VNG kent ongeveer 170 aangesloten gemeentelijke organisaties, veelal gemeentelijke gemeenschappelijke regelingen. Het betreft onder andere volledig gefuseerde en/of samenwerkende ambtelijke organisaties, maar ook samenwerkingsverbanden van gemeenten op het vlak van sociaal domein, werk en inkomen, sociale dienst, HR, ICT en sociale werkvoorziening. Daarnaast ook omgevingsdiensten en GGD'en.

Waarom een werkgeversvereniging

Het VNG bestuur heeft besloten tot de oprichting van een werkgeversvereniging voor niet-gemeenten en een aparte cao (identiek aan de Cao Gemeenten) omdat dit de nodige voordelen oplevert:

1. Voorkomen intreden overgangsrecht Wnra

De niet-gemeente die lid wordt van de werkgeversvereniging heeft een directe binding met de cao voor niet-gemeenten (*directe binding door lidmaatschap*). Als de Wnra in werking treedt en er is op dat moment een cao voor niet-gemeenten dan vervangt die cao de bestaande rechtspositieregelingen. Als de Wnra in werking treedt en er is op dat moment geen cao, dan blijft voor elke niet-gemeente de rechtspositie in stand 'als ware het een cao'.

VNG is van mening dat het systeem met lidmaatschap van een werkgeversvereniging een stevigere juridische basis vormt voor het voorkomen van het intreden van overgangsrecht Wnra dan het systeem met aansluitingsovereenkomsten.

2. Volgen van gemeentelijke arbeidsvoorwaarden via een aparte cao geeft meer binding

Het is bij de VNG bekend dat vrijwel alle niet-gemeenten voor hun medewerkers dezelfde arbeidsvoorwaarden willen hebben als medewerkers van gemeenten. De nieuwe werkgeversvereniging heeft dan ook als doel om in de cao van niet-gemeenten dezelfde

arbeidsvoorwaarden vast te stellen als in de Cao Gemeenten. Een cao geeft meer binding dan een aansluitingsovereenkomst. De niet-gemeente die lid is van de werkgeversvereniging is verplicht de cao te volgen en toe te passen op alle werknemers. Dat geeft zekerheid.

3. Gebruik kunnen maken van afspraken in de cao waarin wordt afgeweken van $\frac{3}{4}$ dwingend recht

De cao voor niet-gemeenten maakt het mogelijk voor de leden om gebruik te maken van afspraken in de cao waarin wordt afgeweken van de wet (zogenaamd $\frac{3}{4}$ -dwingend recht). Op dit moment gaat het om cao bepalingen rondom de loondoorbetaling bij kortdurend zorgverlof, de ontslagcommissie en een eventuele afspraak in de cao over de transitievergoeding bij bedrijfseconomisch ontslag. Eerder heeft de VNG in bijlage van de ledenbrief van 3 september 2018 aangegeven niet zeker te weten of aangesloten organisaties (ongebonden werkgevers volgens de wet cao) cao bepalingen mogen gebruiken waarin wordt afgeweken van de wet. In een kamerbrief van 21 december 2018 heeft Minister Koolmees benadrukt dat individuele, ongebonden werkgevers, wanneer zij een cao vrijwillig volgen, geen gebruik kunnen maken van de in die cao overeengekomen afwijkingen van $\frac{3}{4}$ -dwingend recht.

Een cao voor niet-gemeenten lost dit op en levert daarmee voordelen op ten opzichte van het systeem van aansluitingen.

4. Duidelijkheid voor alle partijen

De nieuwe werkgeversvereniging zal met de vakbonden de cao voor niet-gemeenten afspreken. Op die wijze is het voor alle bij de cao betrokken partijen – de nieuwe vereniging, vakbonden, werkgevers en werknemers – duidelijk welke cao geldt. De cao voor niet-gemeenten werkt direct. Niet-gemeenten hoeven deze niet langer te verwerken in een eigen rechtspositieregeling. Ook zijn eenduidige arbeidsvoorwaarden voor gemeenten en niet-gemeenten vanuit het oogpunt van onderlinge personeelsmobiliteit van belang.

Nu geconcludeerd kan worden dat het systeem van aansluitingsovereenkomsten géén zekerheid biedt met betrekking tot het overgangsrecht Wnra en géén gebruik kan worden gemaakt van cao bepalingen waarin wordt afgeweken van $\frac{3}{4}$ dwingend recht, heeft de VNG besloten het systeem van aansluitingsovereenkomsten niet voort te zetten. In de plaats daarvan wordt dus de werkgeversvereniging voor niet-gemeenten opgericht.

Wat betekent dit voor de huidige CAR UWO en Cao Gemeenten volgers?

Voor de huidige CAR UWO en Cao Gemeenten volgers betekent dit het volgende:

1. De aansluitingsovereenkomst voor de CAR UWO blijft in stand tot en met 31 december 2019

Het huidige systeem van aansluitingsovereenkomsten ten behoeve van de CAR UWO blijft bestaan tot en met 31 december 2019. Met het oog op de normalisatie en daarmee de overgang naar de Cao Gemeenten wordt deze opgezegd vóór 1 juli 2019. De dienstverlening van de VNG aan de aangesloten organisaties blijft doorlopen tot het einde van het jaar.

2. De aansluitingsovereenkomst voor de Cao Gemeenten wordt pro forma door de VNG opgezegd

Organisaties (niet-gemeenten) die een nieuwe aansluitingsovereenkomst bij de VNG hebben voor het volgen van de Cao Gemeenten die geldt per 1 januari 2020, krijgen een brief waarin de VNG de overeenkomst pro forma opzegt. Namelijk onder de voorwaarde dat er tijdig een werkgeversvereniging met een aparte cao is. Zij worden geadviseerd lid te worden van de nieuwe werkgeversvereniging.

3. *Organisaties kunnen de Cao Gemeenten niet meer volgen met een aansluitingsovereenkomst*
Organisaties die zich nog niet hadden aangemeld voor een nieuwe aansluitingsovereenkomst voor de Cao Gemeenten per 2020, kunnen zich niet meer aanmelden. Ook zij worden geadviseerd lid te worden van de nieuwe werkgeversvereniging.

Praktische informatie over de werkgeversvereniging

De komende maanden moet nog veel worden uitgewerkt rondom de werkgeversvereniging. Onderstaand vast een aantal zaken die we u kunnen meegeven:

1. Aanmelden voor de werkgeversvereniging kan vanaf 1 oktober 2019

De planning is dat aanmelden voor het lidmaatschap van de werkgeversvereniging mogelijk is vanaf 1 oktober 2019. De bedoeling is dat organisaties die nu de CAR UWO volgen en/of een aansluitingsovereenkomst hebben en/of die hebben aangegeven de Cao Gemeenten te willen volgen, lid kunnen worden. Veelal zijn dit organisaties die in opdracht van gemeenten taken of delen van taken van één of meer gemeenten uitvoeren in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Maar ook stichtingen, BV's, etc. kunnen lid worden zolang het gaat om aan gemeenten gelieerde organisaties in het publiek domein. Bij samenwerkingsverbanden moet ten minste de helft van de deelnemende organisaties bestaan uit gemeenten. In de statuten van de vereniging en de werkingssfeer van de cao wordt dit nader uitgewerkt. Bij twijfel beslist het bestuur van de vereniging.

2. Dienstverlening

De hoofdtak van de werkgeversvereniging is het afsluiten van een cao voor de leden die dezelfde arbeidsvoorwaarden heeft als de Cao Gemeenten. Vanzelfsprekend worden leden geïnformeerd, geraadpleegd, krijgen ledenbrieven en kunnen contact opnemen voor het stellen van vragen zoals dat nu ook het geval is bij organisaties met een aansluitingsovereenkomst.

De ondersteuning van de werkgeversvereniging vindt plaats door de VNG-bureau. Daarmee wordt de dienstverlening geborgd, gezorgd voor schaalvoordelen en blijft zicht op ontwikkelingen.

De omvang van de dienstverlening wordt de komende maanden uitgewerkt en wordt bekend in de loop van de maand september.

3. Contributie

De contributie van de werkgeversvereniging moet nog worden vastgesteld, maar zal meer zijn dan de huidige aansluitingskosten (nu jaarlijks € 500). De hoogte hangt namelijk samen met de omvang van de dienstverlening. Aangesloten organisaties liften nu mee op de voorzieningen van de VNG zonder dat die zijn doorberekend waardoor de aansluitingskosten onvoldoende bijdragen aan de kosten van dienstverlening.

Daarbij dient een aparte werkgeversvereniging op onderdelen eigen voorzieningen te hebben. De structurele kosten voor een eigen ledenadministratie, jaarverslag, accountantsverklaring, ledenraadpleging, communicatie, doorberekende dienstverlening van VNG, etc. zullen dus hoger zijn dan voorheen. De hoogte van de contributie wordt bekend in de loop van de maand september.

4. Wat kunnen niet-gemeenten nu al doen?

Als uw organisatie (niet-gemeente) de wens heeft om lid te worden van de werkgeversvereniging, dan kunt u alvast het volgende doen:

- In de gemeenschappelijke regeling wordt veelal aangegeven welke arbeidsvoorwaarden gelden voor het personeel. Indien u uw gemeenschappelijke regeling aanpast met het oog

op de normalisering, kunt u vast opnemen dat uw organisatie (de gemeenschappelijke regeling) de cao voor niet-gemeenten hanteert na de normalisering;

- U kunt het besluitvormingsproces om lid te worden van de werkgeversvereniging in uw niet-gemeente alvast voorbereiden (bijvoorbeeld het voorbereiden of nemen van een principe besluit). Zo kunt u na gaan wie in de organisatie bevoegd is om het lidmaatschap van de werkgeversvereniging aan te gaan en welke procedures daarvoor gelden.

Veiligheidsregio's uitgezonderd

Er is een uitzondering voor de Veiligheidsregio's. De inwerkingtreding van de normalisatie (Wnra) voor personeel van veiligheidsregio's is formeel tot een nader te bepalen moment uitgesteld. Naar verwachting is dit tot 1 januari 2021. Dit heeft tot gevolg dat:

- Voor het jaar 2020 de CAR UWO in stand wordt gehouden voor de Veiligheidsregio's;
- De aansluitingsovereenkomst met de VNG voor het volgen van de CAR UWO voor de Veiligheidsregio's blijft bestaan;

De wijze waarop de arbeidsvoorwaarden van de Veiligheidsregio's vorm krijgen na de voorgenomen normalisering in 2021 in relatie tot de nieuwe werkgeversvereniging en de cao voor niet-gemeenten moet nog worden uitgewerkt.

Tot slot

Wij realiseren ons dat voor gemeenten en aangesloten organisaties deze aankondiging van de oprichting van de werkgeversvereniging en het einde van het systeem van aansluitingen onverwacht komt. Wij hebben echter de overtuiging dat we met de nieuwe werkgeversvereniging voor niet-gemeenten de huidige aangesloten organisaties beter van dienst kunnen zijn.

Zodra er meer informatie is, wordt u daarvan op de hoogte gebracht. Vragen en/of opmerkingen kunt u doorgeven aan het Klantcontactcentrum van de VNG.

- Telefoon: 070-373 8393 (op werkdagen van 8.30 tot 17.00 uur)
- E-mail: info@vng.nl

Hoogachtend,

College voor Arbeidszaken van de VNG,

Janine Jongepier
Secretaris van het College voor Arbeidszaken